

KONTRA FERENC

Apa helyén

Lesz egy hely, amíg el nem mossa az eső, ahol lépés helyett a láb furcsa kört tesz a másik boka körül, mielőtt ficamodva, kínos lassúsággal egymáshoz simulnának, gondolta Prr-prr.

Most tegyél úgy, mintha ellöktek volna koldulás közben, olyan szerencsétlenül próbálj elesni, mondta Pocok.

Mintha odacsaptak volna, egyszerűen szétnyúlsz az aszfalton, mondta Fütty.

Prr-prr még néhány percig óvatosan kerülgette azt a helyet, mintha egy ajtóhoz ért volna, melyen kínos belépni, vagy talán be sem engedik, és éppen a bizonytalanságtól lesz nagyobb az ereje, mellyel a kilincsnek feszül. Lebicsaklik a zárt ajtó előtt.

Pocok zsebre tett kézzel nézte őket. Emlékezetében hirtelen éles körvonalakat kapott egy régi jelenet, amikor egészen kis gyerekek voltak. Hasonlított, mert Prr-prr akkor is villámgyorsan vetődött, nem számított neki, hogy eltöri-e valamelyik csontját, éppen ezért nem tört el soha semmije. Még nem volt teljesen kész a ház, akkoriban épültek a vízlevezető csatornák, egész barlangrendszereket fedeztek fel a környéken, lementek a gyógyszertárnál, aztán feljöttek a saját udvarukban. Felfedeztek egy kamraszerű, körbebetonozott valamit, sehogys tudták elképzelni, hogyan kapcsolódik a meglévő rendszerhez. Mennyezetet kaptak az árkok, keskeny rácsok kerültek rájuk. Egy ilyen lestek le a kamrába is, ahonnan tudomásuk szerint nem vezetett az út sehova, ezért is lepődtek meg rajta, amikor lent mozgást vettek észre. Estefelé újra visszamentek, gyufaszálakat gyújtogattak egymás után, és az ingázva lefelé hulló gyufák megvilágították a patkányt, amint egyik papírcsomó menedékéből a másik mögé futott. Másnap Prr-prr ugyanúgy vetette le magát a földre, hogy napfénynél figyelje meg a patkányt.

Ételdarabokat rakok a zsebembe, ha erre jövök, ledobom neki, hogy ne haljon éhen. Innen nem jöhet ki, kénytelen lesz enni, hatalmas nagyra nő, a város legnagyobb patkánya lesz, mondta neki.

És Prr-prr mindent elhitt neki most is. *Mint azon az őszi napon, amikor iskolába kezdtek járni, úgy hat felé Pocok kihívatta a bejárat elé, és ott titokzatosan jelentősen újságot, hogy varázsolni is tud. Valami csillogó fémtárgyat mutatott a markában. Azt mondta, hogy az varázssíp, csak bele kell fújni, és a házat a levegőbe emeli, egészen a holdig. Azt mondta, hogy azon az estén levegőbe emeli este tízkor a házukat. Hiit is neki, meg nem is. Feldúltan rohant vissza a lakásukba a hetedikre. Folyton azt leste, hogyan haladnak a mutatók előre. Tíz előtt suhogást hallott a levegőben. A ház lassan, egyenletesen emelkedett felfelé, a magasban egy kissé megállapodott, aztán imbolyogva, de éppoly lassan, egyenletesen, amint felemelkedett, visszaereszkedett a földre. Egy pohár az asztalon megkoccant. Pár percig tartott az egész. A többiek semmit sem vettek észre. Csak az apja halványodott el, amikor Prr-prr-re nézett:*

Szédülsz? kérdezte, és az ágyba küldte.

Éppen az erkélyen állt, látta, hogy Pocok sörösüvegekkel az önkiszolgáló felé tart, megáll a rácsnál, félkört tesz a fejével, körülnéz, mint a tolvaj, és leszórja a rács réssein a zsebéből kiemelt ételmaradékokat.

Néhány nap múlva újra a földre vetette magát, hogy néhány gyufával megnézzze, él-e még a patkány, de lent közben annyira felgyülemlt a szemét, hogy nem látott semmit.

Az aszfalthoz szorította az arcát, mintha hallgatózna. A feje búbján érezte a krétát, aztán sercegeve elindult a homlokán lefelé, régi tantermek dohos szagát idézte fel, ahogy az orrához közelített, hogy megörökítse a profilját. Az egyik illat mindig felidéz egy másikat. Aztán az illattól kiszélesedik a tér, lesznek benne ismerősök és ismeretlenek, lesznek benne sokan, akik nem térnek vissza máshova, csak az emlékezetükbe. Itt hagyják a gyermekkorukat, a felpörgetett autókat, a kékre festett fákat, hogy aztán legyen mire emlékezniük.

Ne mozogj többet, vedd fel a végleges formát, mondta határozottan Fütty.

Prr-prr néhány lépésnyire a bejárattól az aszfalton hasalt. Az egyik lábát felhúzta, hogy minél természetelenebbnek tűnjön a testhelyzete. A bal sarkát a jobb láb térdéhez szorította, a fekete farmer ráncai közé, ahol a kör alakú térdcsomhoz támasztotta a sarkát. A meghajlított láb a jobb combjával szabályos, egyenlő szárú háromszöget zárt be. Maga alá gyűrte a bal karját. Tenyerét ott nyitotta szét, ahol a szívét sejtette. Éppen akkor a másik oldalon, valahol a negyedik és ötödik bordája között hasító fájdalmat érzett; jobb karjával feltámasztotta a mellkasát.

Most kezdek újra, pontosan ugyanoda rakd vissza az orrod, kopogtatott türelmetlenül egy görbe vonalon Fütty.

Prr-prr lesöpört a melléről egy szilvماغot. Ezt a karját kinyújtotta előre, amennyire csak tudta. A bal fülét újra az aszfaltnak nyomta. Hallotta, ahogyan kettétörök a kréta a térdénél. Kinyújtott keze felé nézett, amely a buszmegálló felé mutatott. Iránytűnek érezte magát, amely a hajón vastag kötelek közé esett. Valami érzés fojtogatta, amely sehogy sem tud felszínre kerülni. A lelassult működésre emlékeztették a járókelők, akik a megálló felé tartottak, aztán sorban megálltak, mereven egyfelé néztek, ahonnan csak a szél érkezik. A széllal pedig új hajó érkezik, és a fedélzeten megszólal a zene: I was hanging round off dobroyd point, when the first fleet chain sailed in, looked into the clearest blue, the scurvy smell, the convicts cry, why do I drown you build brick boxes one by one now they block my sun. All my sons.

A hang olyan reszelősen szólt már a JVC hangszórójából, mintha smirglizné közben a dobozon a nikkelkarikát. Pocok szerette kívülről szemlélni az eseményeket. Továbbra sem vette ki a zsebéből a kezét. Mert később sem szokott le róla, hogy enni-valót vigyen. Ráragadt ez a név, mert rajtakapták, hogy néhány kolbászkarikát szórt le a rács nyílásain.

Hízik a patkány? kérdezte tőle egyik nap széles vigyorral Fütty.

Nem a csúfnév bántotta annyira, hanem inkább az, hogy nem tud megszabadulni attól a kényszertől, hogy valami élelmet vigyen újra és újra, és még egy évig nem tudott megszabadulni kényszeres cselekedetétől. Súlyos árnak érezte azért a meséért, amit másokkal elhitetett, hogy a patkány nagyra nő, mit sem sejtve alszik a város, ő pedig egy feszítővással felemeli a rácsot, és elindul útjára a város legnagyobb patkánya. Ettől félt legjobban. Sokáig.

Marad a krétavonal, olyan lesz, mint az emlék, a járókelők nem mernek majd rálépni, félnek a helytől, gondolta Fütty, miközben felismerhetővé tette a tornacipő körvonalait. Ez a hely. Új kréta.

Fütty folyton attól félt, hogy otthon a legrosszabbkor eshet ki a zsebéből. Vagy az még rosszabb, ha megtalálják nála, nincs otthon, és nem is védekezhet. Az anyja

gondosan kiforgatta a zsebeit, mielőtt a gépbe tette a szennyest. Meg sem szokta kérdezni, hogy kimoshatja-e a farmerjait. A Midnight Oilt hallgatták a hetedikén, amikor kirántotta véletlenül a zsebéből az öngyújtójával.

Azt hittem, tablettázik, kajánkodott Pocok.

Fütty elvörösödött, és nyelt egy nagyot. A fogával tépte fel a nejlonborítást. A tartalma nyirkosan buggyant a tenyerébe. Odament a csaphoz és alátartotta. Kinyúlt teljes hosszában, aztán még lejjebb.

Most mindjárt kiderül, mennyi fér bele!

Amorfra feszítette a víz, legalább öt liter lehetett benne, és úgy tűnt, még tovább tágul. Kidagadt a mosogatóból az óriás csepp.

Gyertek ide, fogjátok óvatosan! Emeljük fel!

Aztán hangyalassúsággal araszolva az ablakhoz vitték. Felül csomót kötöttek rá. Legalább tizenöt liter lehetett benne. Hol innen, hol onnan türemkedett ki az oldala, ahogy egyensúlyát veszítette a lendülettől a víz. Mintha formáját kereste volna. Nem lehetett tovább megtartani az ablakpárkányon. Zuhanás közben megnyúlt a hatalmas vízcsepp, de végig egyben maradt, egészen addig, amíg földet nem ért.

A szép Seidenmanné állt a következő pillanatban a tócsa közepén a piros táskájával, csodálkozva tekintett körbe hosszú szempilláival, ceruzával hosszabbított szemöldökével, mint aki egy szokatlan és ritka természeti jelenség kellős közepén találta magát. Egyszerűen a lába elé loccsant a semmiből négyvödörnyi víz, és derékon alul csuromvizes lett. Térden enyhén csípős fájdalmat érzett, mintha ostorral megsuhintották volna. Szája még mindig résnyre nyitva volt, mert egyáltalán nem értette, mi történt vele félúton a bejárat és a buszmegálló között. Pedig felpillantatható volt a hetedikre, ahonnét három vigyor tekintett le rá. Felismerhette volna az arcokat, hiszen naponta találkozott velük a liftben, és valahogy mindig úgy tolakodtak mellette, nagyokat udvariaskodva közben, hogy valahol hozzáérjenek. Visszasétált a bejáratához. Hatalmas tócsát hagyott maga után. Prr-prr úgy érezte, hogy ebben a tócsában fekszik, és egyre kényelmetlenebbül érezte magát.

Mint a víz, ahogy a hetedikről jött, éppen úgy. Azt nem lehet túlélni. Aki így indul, az biztosra megy. Csak a kréta marad tovább, legalább a következő esőig.

És most *elengedem*, gondolta Pocok, amikor a feszítővasat a rács rései közé illesztette.

Fütty felállt, hogy szemügyre vegye a krétarajzot. Prr-prr a kezét meg a lábát mozgatta, belegörccsöltek a mozdulatba. Lazító mozgással járta körül az ábrát, mellyel emléket akart állítani az apjának.

Elengedem, mondta Pocok, hogy megszabaduljon tömlöcétől, felemelem a rácsot, és elfutok, hogy ne is lássam, amikor kimászik, legyen szabad akkor is, ha már nincsen, ha nem volt, csak a pestise ragadt ránk.

Elengedem, mondta Fütty, hogy zuhanjon a víz ebben a testetlen semmiben, szártsa fel a nap, az a nagy fekete gödör az égen. Nem rajzolok többé szívességéből senkit az aszfalra.

Elengedem, gondolhatta az apám, amikor kívülről markolta az erkély párkányát, egy fecnit sem hagyott a konyhaasztalon, ahogyan ilyenkor szokás, csak zuhant ide, és körülrajzolták krétával, gyorsan elszállították. Egész délután jártam csak körbe, hogy megjegyezzem a helyet, a mozdulatát. A vállán álltam, az elcsempült krétavonalon; akkor ígértem meg, hogy helyt állok; ha majd akkorára nővök, kitöltöm ezt a rajzot, és jólesik majd apa helyén.

Gyere, Prr-prr, bőrig ázunk mind a hárman, elfolyik a lábunk alatt ez a fehér trágyalé.